

Zdravko Ceraj 1920. - 2011.

U Zagrebu je u četvrtak 6. listopada u 92. godini preminuo poznati hrvatski atletičar, planinar i skijaš Zdravko Ceraj, svestrani planinarski dužnosnik i dugogodišnji predsjednik Planinarskog saveza Zagreba.

Punim imenom i prezimenom Valentin Zdravko Ceraj-Cerić rođen je u Staroj Rači kod Bjelovara 4. listopada 1920. Potječe iz plemenišaške obitelji Ceraj-Cerić koja vuče korijene iz Svete Magdalene kod Trakošćana. Njegov djed Konrad bio je ljekarnik, otac Aleksandar viši bankovni činovnik, a majka Anka, rođ. Mikšec domaćica. Školovao se u Zagrebu gdje je završio Srednju zubotehničku školu.

Od 1935. član je Hrvatskoga planinarskog društva te njegove omladinske, skijaške i alpinističke sekcije i član vodstva. Izveo je osam prvenstvenih uspona u stijenama Bosne i Hercegovine, u Visokim Tatrama te u Julijskim i Kamniškim Alpama. Od 1936. bio je član lakoatletske sekcije ŠK »Željezničar«, Zagreb. Za vrijeme NDH bio je mobiliziran u 3. domobranski gorski zdrg kao radio-vezist te je bio stacioniran u Zemunu (1941. - 1942.) i na Majevići (1942. - 1944.), a na samom kraju rata otišao je u partizane. Športom se bavio povremeno, kada je dolazio na dopuste.

Osim u HPD-u, istodobno je bio i član skijaške sekcije ŠK »Grafičar«, lakoatletske sekcije HŠK »Concordia« i član HŠK »Željezničar«. Na skijaškom državnom prvenstvu Hrvatske 1942. u Delnicama bio je peti u utrci na 18 km, a na prvenstvu Zagreba 23. siječnja 1945. u istoj je disciplini osvojio drugo mjesto. Na državnom prvenstvu Hrvatske u šumskom trčanju (krosu) 1942. u Zagrebu zauzeo je 7. mjesto pojedinačno i kao član HŠK Concordia 1. mjesto ekipno.

Poslije Drugog svjetskog rata posebno se posvetio atletici, najprije kao član FD »Dinamo« 1945. i Sportske

čete JNA 1946., od 1947. do 1957. nastupao je za CDJA »Partizan« te pred kraj karijere za AAK »Mladost« i AK »Dinamo«. Najveće sportske uspjehe ostvario je kao atletičar »Partizana«. Na pojedinačnom prvenstvu Jugoslavije bio je prvak na 800 metara (1947.), na 1500 m sedam puta uzastopno (1946. - 1952.), na 5000 m (1953.), na 10.000 m (1954.), i u štafetama 4 × 800 m (1949.), 4 × 1500 m (1949. - 1950.) i u balkanskoj štafeti (1949.). Na pojedinačnom prvenstvu države u krosu bio je prvak (1948. i 1950.). Kao član Partizana bio je osam puta ekipni prvak države (1947. - 1952. i 1955. - 1956.). Oborio je 22 puta rekorde Jugoslavije na 800, 1000, 1500, 2000, 3000 i 5000 metara i u štafetama (1948. - 52.). Jedini je hrvatski atletičar koji je obarao rekorde Jugoslavije na svim stazama od 800 m do 5000 metara. Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je 33 puta na 26 međunarodnih natjecanja (1946.-55.). Nastupio je na Olimpijskim igrama 1952. u Helsinkiju na 1500 m, na Kupu nacija (kasnije Svjetskom prvenstvu) u krosu 1953. u Parizu, kada je sa Jugoslavijom ekipno osvojio brončanu medalju, na Europskom prvenstvu 1954. u Bernu na 1500 m i na Mediteranskim igrama 1951. u Aleksandriji na 1500 m (brončana medalja) te na 5000 m (srebrna medalja). Na Balkanskim igrama osvojio je jednu zlatnu, dvije srebrne i jednu brončanu medalju, a na Balkanskom prvenstvu u krosu u ekipnoj konkurenciji jednu zlatnu medalju. Sudjelovao je na čuvenoj ponoćnoj utrci »Sao Silvestre« u Sao Paulu 1951. Prema ostvarenim rezultatima jedan je od najuspješnijih hrvatskih atletičara na srednjim prugama svih vremena.

Kao skijaš vodio je sportsku četvu JNA u skijanju.

Po završetku atletičarske karijere vratio se staroj ljubavi – planinarstvu. U poslijeratnom razdoblju bio je član više zagrebačkih planinarskih društava, a planinarima će najviše ostati u sjećanju kao dugogodišnji neumorni predsjednik Planinarskog saveza Zagreba. U tom svojstvu redovito je obilazio akcije zagrebačkih planinarskih društava i svojim toplim riječima davao podršku u radu i rješavanju brojnih problema.

Tijekom planinarske karijere koja je trajala punih 75 godina popeo se na sve značajnije europske i hrvatske planine i vrhove, a planinarski je bio aktivan i u poodmakloj dobi. Njegove priče nadahnule su mnoge hrvatske planinare i atletičare. Od brojnih priča i dogodovština iz svoga života volio je prepričavati priču s grčke planine Olimp na kojoj je 1980. iskopao rupu u snijegu i u njoj prespavao, a u jednom danu dva je puta osvojio olimpski vrh Mitikas visok 2917 metara. Njegovu planinarsku požrtvovnost najbolje ilustrira golem trud koji je uložio da dovede na vrh Olimpa skupinu slijepih planinara. Zbog svoje brzine kojom je osvajaio vrhove dobio je nadimak »Alpska pošta«. Na najviši europski vrh Mont Blanc (4810 m) popeo se tri puta. Prema svojim riječima, dva se puta u planinama jedva spasio. Pet je dana sam proveo na stijeni u Julijskim Alpama, a osam dana spavao je i na sjevernoj stijeni Triglava. Bio je član trojke koja je 1973. prvi put zimi uzdužno traverzirala cijeli Velebit. Taj je nesvakidašnji podvig snažno odjeknuo u planinarskoj i sportskoj javnosti.

Cerajevim odlaskom »Hrvatski planinar« je izgubio svoga najstarijeg suradnika. Prvi se put javio pjesmom »Nedjelja« prije točno 70 (!) godina (»Hrvatski planinar« 1941, str. 272). Njegov lirski izražaj neka ilustrira ova kitica:

Gore, u planine,
Bez ljudske taštine!
Domoć se vrhunca,
Naužit sunca i zraka
Do kasnoga mraka.

Bavio se i planinarskom fotografijom. Prvu je objavio 1941. pod naslovom »Između neba i zemlje«, a motiv je penjač u stijeni (HP 1941, str. 273).

Sedam desetljeća poslije toga (2007.) Ceraj je zajedno s predsjednikom RH Stjepanom Mesićem otvorio Planinarsku stazu grada Zagreba, koja vodi od Dubravkina puta na Tuškancu do vrha Medvednice.

Profesionalno je bio zaposlen u svojoj zubotehničkoj struci. Kao vojna osoba s činom kapetana I. klase radio je od 1948. do umirovljenja 1971. u Vojnoj bolnici u Zagrebu. Jedan je od rijetkih hrvatskih sportaša i jedini zagrebački atletičar koji se vratio u Zagreb iz Beograda još za vrijeme aktivne sportske karijere iako je u Beogradu dobio stan i nuđena mu je šefovska pozicija na Vojnomedicinskoj akademiji. Njegova obitelj je poslije II. svjetskog rata doživjela veliku tragediju, otac Aleksandar bio je za vrijeme NDH predsjednik Hrvatskog kuglačkog saveza, optužen je lažno za suradnju s okupatorom i ubijen 1947. a konfiscirana im je i privatna imovina.

Za života je primio mnoštvo najviših športskih i državnih priznanja. Godine 1985. primio je Plaketu HPS-a, a 1975. Zlatni znak PSJ, dok je nagradu za životno djelo od Hrvatskog olimpijskog odbora dobio 1994. godine.

Zdravko Ceraj bio je desetljećima istinski uzor mlađim naraštajima u sportskom, planinarskom i ljudskom pogledu, a njegova smrt nenadoknadiv je gubitak za hrvatski sport, a napose za zagrebačko i hrvatsko planinarstvo.

Alan Čaplar i Eduard Hemar

Davorka Pamuković 1952. - 2011.

Dana 31. kolovoza 2011. u 59. godini života preminula je Davorka Pamuković, dugogodišnja tajnica PD-a Promina iz Drniša. Svojim svestranim zalaganjem iznimno je zadužila planinarstvo u Drnišu i svoje planinarsko društvo. Zbog velikog entuzijazma i znanja u radu s ljudima znala je uvijek iznaći najbolje rješenje za probleme u radu društva te je stoga njezina smrt nenadoknadiv gubitak, kako za PD »Promina«, tako i za drniški centar

za socijalni rad u kojem je radila svoj cijeli radni vijek. Pamtit ćemo je kao osobu koja je neumorno radila na obnovi u ratu opustošene planinarske kuće na Promini, i naravno na organizaciji brojnih planinarskih izleta širom Hrvatske. Davorka Pamuković je naše životne putove učinila radosnijim za činjenicu da smo poznavali takvu osobu koja nas je vodila kroz planine i prirodu, darivajući nas prijateljstvom i humanošću.

PD »Promina«, Drniš